

GIÁO SƯ MALANDRINO CỦA GILLETTE

Hôm sau, tôi có cuộc hẹn để thuê một căn hộ. Thành phố Lisbon thật tuyệt vời, nhưng với giá thuê nhà như thế thì khó lòng kham nổi, và tôi đành dặt ra biên cương cuối cùng của thủ đô, vùng ven lịch sử: AMADORA BORDEA.

Khu này đặc trưng ở chỗ nó là quê nhà của cộng đồng ngoại kiều ở Bồ Đào Nha, nhưng không chỉ có công dân Bồ Đào Nha — còn có vài kẻ trà trộn, như tôi.

Hai cha con ra đón tôi, nhưng khi tôi bước vào nhà, họ chỉ cho tôi một chiếc giường tầng chung với ba người khác, trong căn phòng 9 mét vuông, giữa một căn hộ ba phòng, chín người, một nhà tắm, một gian bếp nhỏ, ba cái tủ lạnh, và gián làm khách thường trú — tất cả gói trong chừng 60 mét vuông, giá 230 euro một tháng.

Vậy là tôi còn đúng 70 euro một tháng để ăn và sống, nhưng tôi hiểu ra một điều khác: tôi đang theo một khóa học về chuyện người nghèo phải học cách quản lý của cải — mà điều ấy thì chẳng ai dạy.

Từng người một, mấy cậu trai lại gần tự giới thiệu, xưng tên và nước mình, vừa nói vừa quan sát xem tôi sẽ cư xử ra sao, và tôi có phân biệt chủng tộc không.

Tôi tặng mỗi người một nụ cười và một câu chào bằng tiếng của họ: ANGOLA, MOGADISHU, SÃO TOMÉ, BRAZIL, BỒ ĐÀO NHA, TRUNG QUỐC, NGA và Ả RẬP XÊ ÚT.

Tối hôm ấy họ mời tôi dự bữa tối của họ — họ đã bày ra dịp này để đón tôi. Tôi lớn tuổi nhất nhóm, và sau 20 phút rụt rè trò chuyện với mọi người, danh tính Bồ Đào Nha mới của tôi ra đời đúng lúc tôi nghe mình được gọi là:

Giáo sư Malandrino

Họ đều là những cậu trai trẻ đã bỏ lại mẹ, vợ hay bạn gái, xa nhà và xa những người mình thương, và tôi quyết định kể cho họ một chuyện có thật, chuyện từng trải — đổi lại tôi sẽ nhận từ mỗi người một phản ứng giúp tôi đo tính cách và con người họ. Không ai trong bọn biết phương pháp của tôi.

Tôi kể rằng năm 2021 tôi đã tự thưởng cho mình một kỳ nghỉ ở Brazil, tại thành phố Natal — nơi nổi tiếng vì những đụn cát và những nghỉ lễ địa phương — ở đó, khi ngày ngả sang đêm, các cô gái trên đỉnh đụn sẽ đi giật lùi xuống, lăn về phía từng gã đàn ông đang gan lì chờ dưới chân đụn, để làm quen và gây dựng những mối quan hệ mới, biết đâu cả một tương lai cho mình.

Tôi ở lại thành phố ấy bốn mươi ngày — đúng là kỳ cách ly bốn mươi ngày kiểu Brazil của tôi — nhưng chưa một lần nhập cuộc. Tôi vẫn là khán giả, và tôi nhìn.

Hôm nay, hơn bao giờ hết, tôi nghĩ việc biết Brazil đã thật sự có ích cho tôi đến nhường nào — kể cả với sự xuất hiện bất ngờ của nữ CEO Gillette — và nếu có khi nào bà hỏi tôi về quê hương bà, tôi có thể nói với bà:

NGHI LỄ ĐỤN CÁT,

TÔI BIẾT,

NHƯNG TÔI CHƯA TỪNG NHẬP CUỘC,

VÌ TÔI KHÔNG TRAO TƯƠNG LAI CHO AI,

CHỈ TRAO HIỆN TẠI.

Điều khiến tôi ấn tượng nhất ở thành phố ấy là chuyện với con gái ông hiệu trưởng đại học, người tôi tình cờ gặp vào một tối thứ Hai trong buổi tiệc dành cho người độc thân.

Tôi đến với 100 tấm thiệp giấy đã chuẩn bị sẵn, ghi tên tôi và một số điện thoại Brazil, đem trao đổi với các bà các cô trong quán — những người tôi ưng mắt, những người nói mình độc thân, đã ly hôn hay góa chồng. Hôm sau tôi gặp bốn người trong số họ ở siêu thị, đang mua sắm cùng chồng con, và chẳng ai nói với ai lời nào, chỉ có những ánh nhìn câm lặng.

Camilla, con gái ông hiệu trưởng, là một người đàn bà đẹp và khiến người ta choáng ngợp. Chính nàng đưa tôi về nhà lúc hai giờ chiều và để tôi ra về lúc mười giờ đêm, và ở đó tôi hiểu rằng ông đồng nghiệp trên tầng cao của tôi đã muốn phạt tôi — để tôi hiểu rằng một người đàn bà có thể đánh bại nghìn gã đàn ông, nhưng nghìn gã đàn ông không đánh bại nổi một người đàn bà.

Không đi vào chi tiết, ngay sau đó tôi đưa nàng đi ăn tối ở một nhà hàng Ý, gọi hai chai vang trắng và 14 con tôm hùm cho riêng nàng. Anh bồi bàn người Brazil hỏi tôi có muốn dùng ít bruschetta không, nhưng cơn kiệt sức — hay đôi tai phản chủ của tôi — khiến tôi nghe chữ ấy thành “bussetta”, mà tôi thì đã kiệt sức và sẵn sàng bỏ chạy.

Cả bọn trong phòng cười, vẻ như bị thôi miên — họ vẫn còn kẹt ở phiên bản Amazon mười hai trang về cách người ta bán tình yêu. Làm sao tôi kể tiếp được mà không sợ họ nổ tung?

Tôi khép câu chuyện lại và đi ngủ.

Sáng hôm sau, khắp nhà ai cũng nói “bussetta Brazil” và “bussettero”, chữ này trong tiếng Tây Ban Nha ở Colombia nghĩa là tài xế xe buýt — nhưng trò chơi chữ vẫn làm mọi người mỉm cười.

Tôi ra đi ngày 22 tháng 11 năm 2025, và ai cũng tiếc khi thấy tôi đi — đến cả lũ gián ngủ chung giường với tôi cũng có một thoáng buồn, vì chỉ trong khoảnh khắc ấy, khi bạn đã hạnh phúc bên ai đó và họ ra đi, bạn mới hiểu điều mình sẽ không bao giờ có lại.

Ferdinando